

ISTRAŽIVANJE I PROCENA MOGUĆNOSTI KLAUSTERIZACIJE NA TERENU

Michael B Dan

Vodeći konsultant za razvoj klastera
SECEP

Struktura prezentacije: Klasteri i klasterske inicijative - sličnosti

- Jaka geografska koncentracija
- Jaka funkcionalna ili koncentracija proizvodne delatnosti (ili slično definisani interesi)

Struktura prezentacije: Klasteri i klusterske inicijative - razlike

Klasteri	<p>Uspostavljene strukture sa:</p> <ul style="list-style-type: none">• Najmanje 5 do 10 članova• Neki zajednički poslovi i po mogućstvu zajednički uspeh• Postojeća rukovodeća struktura klastera – šampion neophodan!!!• Minimum jedna godina postojanja
Klusterske inicijative	<ul style="list-style-type: none">• Najmanje 5 potencijalnih članova u skoroj budućnosti, a više kasnije• Jak klusterski šampion u obliku firme ili osobe• Potencijalni članovi moraju videti značajne koristi od međusobne saradnje

Prepoznavanje klastera

- Verovatno već znate koji klasteri postoje u vašoj okolini. MERR ima spisak klastera koji su aplicirali za bespovratna sredstva
- Ako ne znate, razgovarajte sa drugim agencijama ili vlasnicima/ menadžerima ključnih preduzeća

Kako prepoznati klasterske inicijative

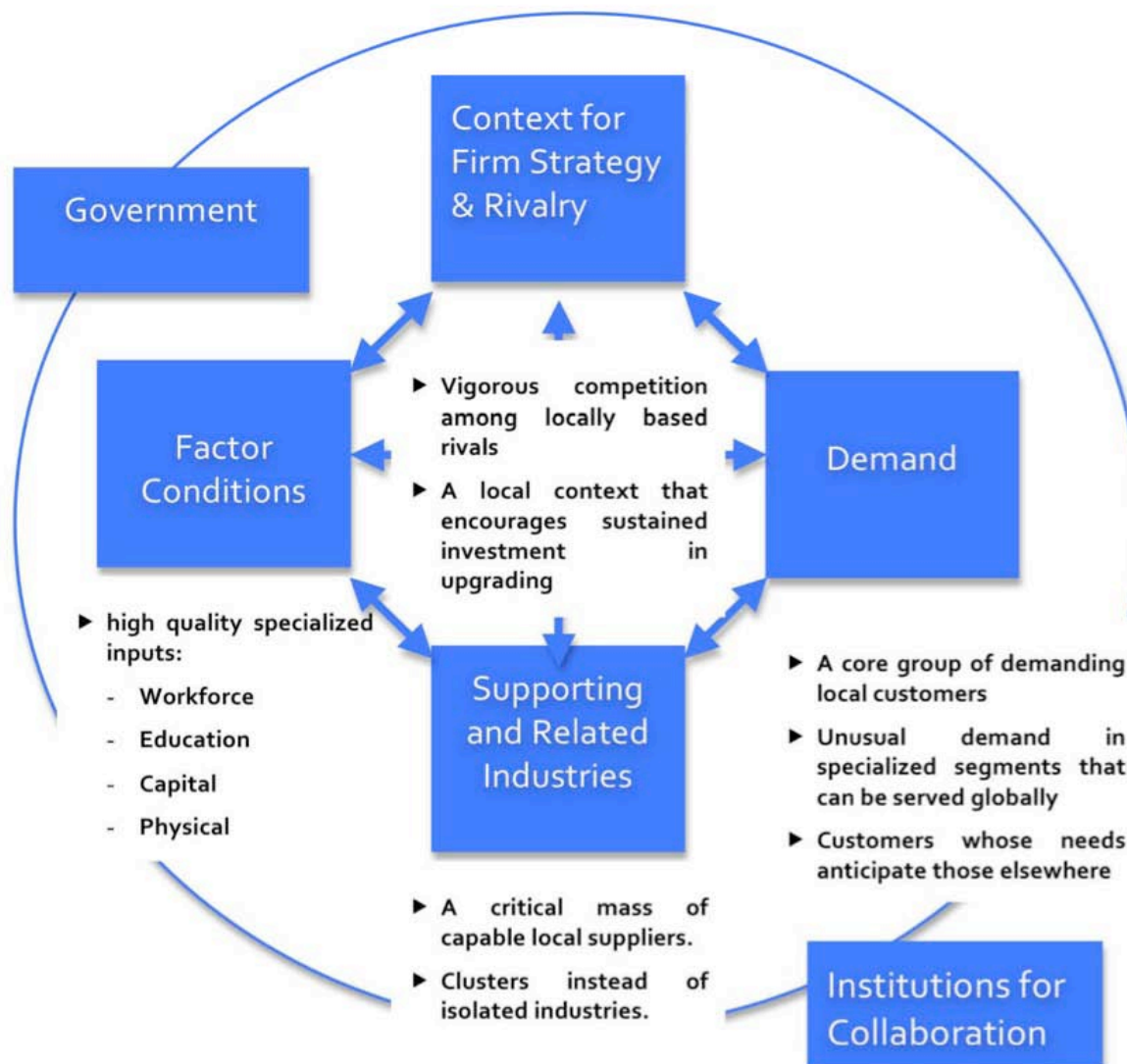
- **Regionalna statistika ekonomske aktivnosti**, naročito DBP, prihodi, aktivnosti dodatne vrednosti po sektorima i regionima
- **“Three star” analiza** po sektorima i regionima, kako zaposlenih tako i kompanija
- **Razgovori sa informisanim i stručnim lokalnim izvorima**, npr. komorama, lokalnim agencijama za razvoj, OPP, univerzitetima, kompanijama i bankama

Procena i odabir klastera i klusterskih inicijativa

Procena klastera i osnov za odabir

U suštini ćete imati mnogo više informacija o klasterima nego o klusterskim inicijativama, naročito što se tiče kapaciteta za upravljanje i implementaciju aktivnosti zbog toga što klaster postoji u konkretnijem obliku. Mnogo su neizvesnije informacije o klusterskim inicijativama, pa procena njihovog kapaciteta za upravljanje i implementaciju mora biti jednostavnija.

- **Za postojeće klastere** postoji više informacija i može se koristiti strukturisana tehnika kao na primer EFQM
- **Što se tiče klusterskih inicijativa**, možete se usresrediti na:
 - Kapacitete OPP
 - Kapacitete i podršku šampiona
 - Podršku svih zainteresovanih strana
 - Podobnost resursa iz vaše organizacije

Primer:

- Klasterska inicijativa proizvođača male poljoprivredne opreme u Vojvodini (Ada)

Kriterijum	Procena	Komentar
Konkurentnost klastera		
Uslovi potražnje		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Veoma bitna komponenta izvoza za većinu kompanija ▶ Spremnost na udruživanje sa kompanijama u drugim zemljama da bi se približilo kupcu.
Stabilna strategija, struktura i rivalitet		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Veoma ograničena cenovna konkurencija, ali velika konkurencija što se tiče karakteristika i upotrebe robe. Trenutno postoji nekoliko slučajeva gde više kompanija pravi isti proizvod, ali ako se klaster proširi one žele da izbegnu cenovnu konkurenciju. ▶ Jaka tradicija u saradnji, gde će članovi sklapati podugovore ako imaju previše posla koji ne mogu da završe na vreme. ▶ Jaka želja za saradnjom i stvaranjem zajedničke platforme za izvoz.

Kriterijum	Procena	Komentar
Elementarni (polazni) uslovi		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dobra radna etika ▶ Relativno niske plate ▶ Dobra stručna osposobljenost, ali relativno loša strukovna obuka u ovoj oblasti
Povezane privredne grane		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Mnoge firme za preradu metala u Vojvodini
Vlada		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Jako mala podrška vlade u istraživanju i razvoju i obuci. Možda će novi klusterski projekat pomoći u ovoj oblasti.
Elementarni (polazni) uslovi		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dobra radna etika ▶ Relativno niske plate ▶ Dobra stručna osposobljenost, ali relativno loša strukovna obuka u ovoj oblasti

Kriterijum	Procena	Komentar
Ukupni kapacitet		
Kapacitet OPP		<ul style="list-style-type: none"> Alma Mons, SMER i Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu su odlični partneri, ali do danas ima malo rezultata
Kapacitet i podrška šampiona		<ul style="list-style-type: none"> Postoje interni klusterski šampioni, ali članovi napuštaju klaster još od osnivanja, a ne postoje aktivnosti koje bi reflektovale godine rada (3 godine)
Podrška zainteresovanih strana		<ul style="list-style-type: none"> Podrška je ograničena, osim podrške članova klastera
Pogodnost resursa SECEP-a		<ul style="list-style-type: none"> Menadžment klastera se može obučiti dok traje projekat, ali je verovatno da će zbog slabe početne aktivnosti klasteru trebati dodatna pomoć kako bi postao održiv kako finansijski tako i što se tiče aktivnosti.

Kriterijum	Procena	Komentar
Significance	●	
Veličina	●	Sa 4.5 miliona eura prodaje ovaj klaster je prilično mali, ali ima dobre mogućnosti rasta, naročito ako mu se pridruži Termometal i druge kompanije sa spiska.
Broj zaposlenih	●	Još jednom, 1000 zaposlenih je ograničen broj, ali postoji dobar potencijal za rast